

Periòdic il·lustrat que sortirà, almenys, dues vegades al mes. - Preu: 20 cèntims.

En l'arribada triomfal del primer ciutadà de Catalunya **Don Francesc Macià**

EL DESPERTADOR es fa ressó del sentir de la joventut olotina; aquella joventut entusiasta que estima, que treballa i estudia els problemes de l'hora present de casa i de fora.

En nom d'aquesta joventut desinteressada, us donem, il·lustre capdill, cordial benvinguda, i confiem en el prompte alliberament de la Pàtria.

Visca Macià!

CONTINUITAT

ESTEM organitzant un acte en el que volem celebrar amb tota pompa la dècima trucada de **EL DESPERTADOR**. I és que la cosa s'ho val tenint en compte el nostre èxit, de venda, d'organització i de continuïtat.

Els nostres antecessors en el periodisme polític-humorístic, no varen pas aguantar tant com nosaltres: «Rialles» feu quatre números, «Pessigolles» cinc i «La Lluna d'Olot» també cinc.

Els temps han variat, és cert. Tothom recorda el què motivà la suspensió de «Pessigolles» i no caldrà que nosaltres hi insistim.

«Rialles» fou suspès per un cop de força; una «alcaldada» del senyor Rafel Hostench, que en aquells moments, d'atracament al poder; de selecció a la inversa; exercia la batllia de la ciutat, contra l'opinió ciutadana.

No hi dubte que representava el seu cop de força, un abús d'autoritat, però un alcalde nomenat de R. O. per un govern il·legítim, no podia pas actuar tal com correspon a una vertadera autoritat. Per això, com que no existia, ni llei, ni dret, ni justícia, ni raó, ni seny, ni res, fou precís deixar-se trepitjar, cometent un desordre manifest, aquelles persones que se'ns vol presentar ara i adés, amb el nom de «gent d'ordre» quan en realitat són tot el contrari, ja que no és gent d'ordre, aquella que res respecta, o que no ha respectat, i si vingués una altra ocasió, segurament tampoc no respectaria la Llei.

Aquest trànsfuga del catalanisme, deia des del silló de l'alcaldia, que el «catalanisme» ja era mort i que no calia parlar-ne més, al mateix temps que denegava el permís per a celebrar una audició de sardanes la diada de Sant Jordi.

No tenia res de particular, que una intel·ligència primària i obtusa, cregués com a dogma de fe, les barbaritats contingudes en les notes oficiosos, en les quals un dia i l'altre es declarava de R. O. l'anorreament del separatisme, al mateix temps que la policia francesa frustrava, a Prats de Molló, la més ardida gesta, contra el pretorianisme imperant, que hom pogué contemplar.

Com a perfecte «llorito» domèstic repetia les «boutades» del seu «amo», que passarà a la història, per grotesc, ingenu i barrilaire. I a pesar de tot, el camí s'ha refet, i mentre tothom senyala amb el dit als contraris de l'ordre i de la justícia com a ciutadans indesitjables; mentre s'espera la implantació de la vertadera ciutadania, que no pot tardar gaire, puix que tot retràs serà perjudicial i inútil, cal no oblidar que és precís exigir responsabilitats, si no volem exposar-nos a la repetició d'aquelles set anyades d'oprobri i d'indignitat.

Responsabilitats polítiques i administratives ha d'ésser el mot de l'hora present.

Responsabilitats, cal que sigui la consigna de tots els que vulguin acabar d'un cop per a sempre amb la Dictadura i els seus lacais repugnants.

Reportatges de Paname

Miss Menteith

Treballava a Tarare, a una hora de tren escassa de Lió, i així que vaig rebre l'adreça del meu cosí de París, vaig escriure-li per demanar-li si em podia buscar feina a *Paname*.

El meu cosí Paco, que tenia una botiga de comestibles al districte 10, rue Vic-d'Azir, n.º 12, prenia coneixença de la meua lletra, mentre el carter que li havia duta l'assabentava de que el govern segurament cauria, degut a uns plecs certificats que no havien arribat a destinació. Amb aquestes, un gros camió que baixava esperat de la plaça del Combat, eixí del carrer Claude Vellefaux, just a tems per donar un truc a un taxi que esbotzà la vitrina d'un magatzem, sis o set metres més avall. El camió prosseguí la seva cursa, indiferent a la refregada. Els transeunts s'endugueren a la farmàcia el xòfer del taxi, que duia quatre pinzellades de sang sobre el guardapols blanc. En quan al seu client, projectat fora del taxi, havia rebotit de cap dins un paner de figues de la botiga del meu parent. Com que les figues eren tendres, va quedar fet una llàstima, però sortosament no sofrí cap altre dany.

Un cop li varen haver ben rentat la cara i respallat el barret, el senyor es tregué cerimoniosament una tarja de la seva cartera i l'oferí al meu parent, que no estava gaire acostumat a tants compliments.

Henry Cassoulet

*Chef-adjoint du Ministre des Beaux-Arts 83,
rue Damrémont (XVIII)*

En oferir el seu domicili, li digué que estava a la seva disposició; que cap servei li semblaria prou per pagar les seves atencions.

Sempre amb la meua carta a la mà, el meu parent va fer:

—Home, *Monsieur*, veurà... Justament es tracta d'un xicot que busca feina...

Dos dies després arribava jo a París.

* * *

M'havien destinat a la secció de mobles d'un gran magatzem, aprop de l'Avinguda de la Opera, i per moments, quan els clients es feien rars, me'n anava a donar un tomb fins al quint pis, on teníem les cambres parades. Era un entrenament que m'havia estat aconsellat pel gerent de la casa, per posar-me ben aviat al corrent.

Aquell dia—tot just feia una setmana que havia començat a treballar—tenia una gran mandra, com quan es té febre. Quina poca pressa que portava per deixar els magnífics salons per milionaris casats de nou...

O, els rics sillons Renaixement!... Les belles *bergères* Lluís XVI!... Els coixins de ploma es desembuien i respiraven al meu pes... Dolça somnolència!...

La cambra 48 era fosca. Tan sols d'un finestró clos penetrava una fleixa d'or pàl·lid. Fins a mi, fendint els cortinatges de purpra, pujava, atenuat, el brugit de vida del carrer de Rívoli.

Un soroll s'acostà com un vol d'abella. Sentia vagament arribar un grup pel corredor que donava als ascensors... Veia... Sentia... i no m'alçava. La ploma dels coixins semblava coberta de besc. Una força estranya, indefinible, em retenia clavat al seti. Després de tot, podia estar tranquil, car em trobava en una cambra d'una munificència original i rara, i reconeguda invendible. Tots els clients passaven sempre de llarg.

Per què En Tristant Bernard em va passar pel cap? Potser perquè la seva farsa, *Le danseur inconnu*, esdevé en una casa de mobles?

El grup—ja no hi havia dubte—es dirigia vers on jo era. La fosca continuava protegint-me, però un moment encara i l'electricitat posaria de relleu la meua presència. L'empleat que els conduïa—justament resultà ésser el meu *chef-de-rayon*—entrà i esguardà del meu cantó. Jo res. Va cap a l'interruptor. Jo res. Per comptes d'encendre, em torna a mirar bé, reula, diu dos mots a les senyores que el seguien i les deixa un instant prometent tornar a l'acte. La porta oberta em permeté veure les dues clientes. La *inconeguda*, que nimbava la llum del cel-obert, semblava una Mare de Déu escapada d'un vitrall. Entretant, la mare feia petar la tancadura del seu moneder. O, prosa!...

No sé qui em va inspirar. Els déus que estimen els homes? M'aixeco; m'arreglo la corbata; em tiro els cabells endarrera i les escometo. En aquell mateix moment vingué la corrent i em varen veure sortir com una aparició. *Ella*—així batejada, amb aquest bell nom que els inclou tots—esguardant-me fixament semblava comprendre i alentar la meua gesta.

De paraules no me'n mancaren pas, car ja dominava força la llengua francesa, que m'havien après Ronsard, Racine, Voltaire i Anatole France...

Cinc minuts després, quan irrompé el meu *chef-de-rayon*, acompanyat del gerent de l'establiment, sens dubte per despertar-me, vaig anunciar, aixecant la veu tot el que les circumstàncies permetien:

«Venda: Cambra 48; llit, armari, dues tauletes de nit, sis cadires, bergère, 2 canelobres, tocador folrat, una cornucòpia, quadres... etc... per Madame Menteith. Preu: francs 150.000, per lliurar el dia 12...»

Els dos principals bescanviaren, sorpresos, una mirada.

Tots quatre s'allunyaren i jo vaig restar tot sol, palplantat, ferit en el meu orgull, car la bella *visita* ni tan sols m'havia remarcat.

Uns cortinatges s'obriren darrera meu i em vaig sentir agafat pel coll. Perquè no vaig cridar? Era *ella* que havia deixat la seva mare al saló de té. Parlava dolçament un deliciós fran-

cès amb un 27 % de saxó, que sortosament comprenc.

—I tu què saps—em demanà, responent a la reflexió que acabava de fer en veu alta.

Un curt diàleg abrigà la meua emoció.

—Que et dius Betty?—vaig dir-li amorós.

—No, Ketty—feu ella graciosament.

—Americana?

—Yes, of New York.

—Romàntica?

—Excèntrica, que és el romanticisme d'última hora.

(Els punts suspensius és fins avui el millor que s'ha trobat per expressar certes coses que no es poden dir...)

D'ella me'n queda una visió fugitiva i tendre; com un lleuger i fresc perfum de violes...

EL PRINCEP DE VORATOSKA

(Acabarà)

Catalunya i per tant República

DON JOAQUIM DE CAMPS I ARBOIX

President d'Acció Catalana de Girona que ocupà la tribuna del nostre Casal Català, dissabte passat.

Dissabte passat va donar una conferència al «Casal Català» don Joaquim de Camps i Arboix, president d'Acció Catalana de Girona, sobre «Rèplica a tres objeccions del programa d'Acció Catalana».

No caldrà donar-ne un resum que segurament serà donat pel nostre estimat confrare «Acció

Ciudadana» i ha estat ja publicat per la premsa diària.

Fou presentat pel President del Casal don Joan de Garganta,—aquest gentleman de l'esperit, com digué el senyor de Camps, en agrair les paraules protocolàries del començament—i escoltat amb molta atenció per la nombrosa concurrència.

Remarquem pel seu interès, l'optimisme del conferenciant sobre la formació d'aquest gran partit catalanista republicà, que confiem sigui una realitat ben aviat.

De moment ens consta que la presència d'un estol nombrós de republicans de la «Concentració» fou molt ben vist i cal esperar-ne els millors fruits per a la causa de la Democràcia i de Catalunya.

En acabar es va aplaudir llargament ja disertació interessantíssima del senyor de Camps, que ja havíem pogut admirar en els mitings d'A. C. de Banyoles i de Girona. La seva facilitat d'expressió, i les innegables dots oratòries que posseeix, encomanen a l'auditori un franc optimisme que comparteix tot seguit les seves idees que flueixen enmig de frases altament poètiques. La nostra més coral feticitació als organitzadors i principalment al senyor Camps i Arboix.

Espectacles

Es parla molt de que el cinema passa una forta crisi. Hi ha qui afirma que el cine sonor és un disbarat; d'altres, pel contrari, creuen que aquest nou caire que ha adoptat, li ha de donar molta força, i al mateix temps ha de millorar la seva qualitat. Nosaltres ens guardarem pla bé d'emetre el nostre judici, doncs, gràcies a l'amabilitat de l'Empresa, sols ens ha estat possible gaudir (?) d'un parell d'assaigs de pel·lícules sincronitzades.

De totes maneres, podem afirmar que en la nostra ciutat fa molt temps que la sentim la crisi, però no és degut a que el cinema canviï de forma, sinó al contrari, perquè l'empresari no vol canviar, doncs troba que ja li dóna prou, i a més, moltes festes ja se'n cuida el públic de que el cine sigui sonor.

Cal que insistim, fins que tothom es dongui per entès, de que si no veiem bones pel·lícules és perquè encara ens queda barra, després de dir les mil pestes de l'Empresa, d'anar a omplir-li els locals. El diumenge passat mateix, s'esgotaren les localitats i fins hi va

haver qui es va quedar al carrer; nosaltres els volguèrem conèixer, dient-los que feien una llana, però aviat n'hauríem sortit mal parats si no haguéssim estat oportuns a desaparèixer. Es clar, són de plànyer, els pobres; on han de passar la tarda, sinó al cine? Què els fa, a ells, si hi ha un parell de societats que fan funció cada festa, i que hi hagi un grup de joves que treballin per organitzar uns balls? Poc els interessa això; ells, el que volen, és cine, cine i cine, i que poc els treuríeu d'aquí; hi han agafat una tal mania, que aviat haurem de creure la incurable. Més mal per ells; si continuen així, haurem de lloar, mal ens pesi, l'actitud de l'empresari, tot reconeixent que és el millor que podien trobar.

Ens venen tentacions de recomanar-li, davant de l'èxit, un augment de preus; potser així evitaria les aglomeracions davant la porta, mitja hora abans de començar.

I nosaltres que aconsellàvem l'abstenció! Està vist que això només es útil per qüestions electorals.

En fi, senyors, ja saben on poden trobar *las localidades i un gran surtido en culottes, medias y calcetines, así como una forma completamente moderna de cortar el pelo.*

P. E. PET

Esportives

Els nostres amics del «Tennis Club» en formació, ens assabenten que solventada una qüestió formulària, es començaran tot seguit els treballs d'arranjament i construcció de les antigues pistes de la carretera de Sant Roc.

Tots els entusiastes són pregats de signar el butlletí d'inscripció que els ha estat enviat, o bé el poden sol·licitar a la Sastreria Andorrà, on es recullen per a facilitar les tasques d'organització.

Pel nostre compte podem anunciar que existeix molt d'entusiasme per part de les nostres estimades damiselles, i en vista d'això els joves s'hi van adherint que és un gust.

Confiem que ben aviat serà un fet, i no cal dir com n'és de convenient divulgar tota mena d'esports, en aquesta ciutat tan mancada de llocs d'esplai.

DE SOCIETAT

Durant les passades festes del Carnaval hem tingut el gust de saludar a la gentil senyoreta X, estanquera de Girona. No cal dir que ho celebrarem dançant-hi.

A Barcelona, després d'uns brillants exàmens, ha obtingut les notes de *sobresalient* de diverses assignatures, la intel·ligent i simpàtica senyoreta Na Joaquina Agustí.

La nostra més coral felicitació.

Ens han dit...

● Que l'Hereu Pruna va tenir una conferència amb en Lloses.

● Que no varen pas parlar precisament dels afers de de Mallorca.

● Que l'endemà, l'Hereu Pruna amb un seu familiar va emprendre un viatge.

● Que sembla varen anar a Madrid.

● Que això són eleccions.

● Que sí que són eleccions.

● Que ja es parla de candidats i aliances més o menys confessables.

Que les esquerres s'uniran.

● Que les dretes també ho faran.

● Que «es verdad y cae en verso».

● Que hi haurà soroll a cà «La Lliga».

● Que el soroll serà a causa de la proposada unió amb aquella gent de la que en deien tant de mal.

● Que si ho fan és «per la concòrdia».

● Que si ho fan hi haurà moltes baixes.

● Que val més que ens posem a veure venir... abans de dir res.

● Que encara potser no hi hauran eleccions.

● Que per anar-hi amb censura i suspensió de garanties... no és cap idem (volem dir garantia). (Aquest xisto només fa gràcia als republicans després de cinc minuts).

● Que En Bastons havia rebut moltes felicitacions pel nomenament de president o director dels «manaies».

● Que hi ha molta expectació per a veure com es lluirà en el comès d'aquest important càrrec.

● Que tot era ensenyar, i amb aquest motiu podia ensenyar l'orella o, millor dit, les orelles.

● Que en el nostre Teatre Principal fa dies s'hi va iniciar el robo d'unes estampes d'artistes de cine que *D. Emilio* ha tingut la paciència de clavar en el passadís del pati o platea.

● Que verdaderament ho trobem mal fet.

Però encara trobem més malfet que l'Ajuntament consenteixi a *D. Emilio* o al qui sigui, de tenir aquell mostruari enganxat a la paret. Que fa molt lleig i és impropi d'un Teatre Principal.

● Que més valdria que l'emblanquessin.

(I que ja ho hem dit tot)

NOTICIARI FOX

Corre el rumor de que per les vinentes eleccions la Lliga s'unirà amb el Pup.

D'ésser cert aquest rumor, ens n'ocuparem extensament en el pròxim número.

■ El dimarts de Carnaval, hom trobà que al ball del Teatre no hi havia l'animació d'altres anys. Desseguida, però, hi hagué qui en trobà la causa.

«El Deber» i «La Traïció» no n'havien fet reclame!

Això demostra el que val la propaganda d'aquesta gent.

■ Ara si que serà probable que dintre poc tinguem piscina.

Es diu si els elements de Palestra volen presentar en les properes eleccions En Sabater, En Dot, l'Ortiz i En Pagès, per regidors, perquè solucionin aviat tan important problema.

■ Dies enrera el nostre il·lustre confrare «La Inquisició Catalana» publicava un sucós article en el qual parlava de l'Ajuntament de Barcelona i dels imposts extraordinaris motivats per la passada Exposició.

Cap al final hi havia aquest troç tan interessant:

«Es veu que estem deixats de la mà de Déu, i si ell no ens ajuda, o millor dit, si tots plegats no tenim pas seny i no ens normalitzem de veritat, el nostre desventurat país serà a can seixanta.»

I acabava així:

«Tot plegat vol dir que s'imposa una reacció entre la gent d'ordre i de seny per a contrarrestar els molts enemics que tenim dins, a fi de salvar la Religió que està en perill i la independència de la Pàtria.»

Per més que ho vàrem rellegir, no sabérem veure la relació que puguin tenir l'Ajuntament i l'Exposició amb la Religió i la independència de la Pàtria. *Ad multus annos*. Això sí que és a can seixanta.

■ *Les eleccions.*—Sembla que hi haurà eleccions. Però tanmateix persisteix la censura, la suspensió de ranlesgaties i alcaldes de R. O. Tot això com si no fos prou fer eleccions a base de la Constitució del 1976 que tothom considera derogat des del cop d'Estat de Primo de Rivera. Sembla doncs que s'imposarà altra vegada l'abstenció de tots els que no vulguin col·laborar a la dictadura del senyor Ventosa i C.^a

■ *El govern de re-concentració.*—Després de 30 anys de predicar la batalla contra el caciquisme i la desfeta dels partits tornants, la Lliga, se'ns torna caciquista i fa govern amb tota aquella col·lecció de vells polítics, per a defensar la dinastia, que es va declarar digna successora d'aquell altre Monarca, que a Catalunya ha deixat tan amarg record, Felip V. Una vegada més ens ha demostrat la Lliga, que el de menys és l'interès d'obtenir la llibertat de Catalunya, mentre i tant puguin especular-hi per a obtenir carteres ministerials. El poble, però, ja és gran i els ha desnonat definitivament.

■ *La persecució a la Premsa.*—Hem tingut el goig de veure altra volta «Clar i Net» de Girona, que després de la penyora de 500 pessetes que els va posar el

Governador Militar, amb motiu de l'estat de guerra que últimament hem patit, ha tornat a reaparèixer amb més delit que mai.

La nostra més coral felicitació als amics de «Clar i Net» que juntament amb «El Corn» ventilen l'aire enrarít que la dictadura i els seus homes han deixat arreu, però d'una manera considerable a la ciutat immortal.

■ «Com us deia Fontanella...» Ha estat molt comentada aquesta manxeta de «La Rambla de Catalunya» realment reexida, que dóna idea de la situació actual. No hi ha dubte que està molt fomut.

Trucades del «DESPERTADOR»

CARNAVAL.—Aquest any el Carnaval ha passat davant els nostres ulls, disfressat de Festa Major de «Marrampinyo».

En va hem buscat arreu aquell seu tarannà tan característic, aquella broma desenfrenada i pagana, per la qual tants sacrificis i molèsties han de sofrir els esperits selectes, amb els seus actes de desagris. Al seu lloc hi hem vist una broma baixa, densa, causa sens dubte del mullader registrat en varies sales, i que contrasta amb el criteri de que de tot això en té la culpa l'eixut que patim.

Amb tot, les nostres societats han aconseguit aplegar en les seves sales *dancing* un bon nombre de parelles i agotar les existències de confetti i boles de neu, aconseguint en certs moments mig amagar el mosaic de terra i tenyir de dol les *sucoses nàuseas*.

El nostre «Casal Català», animadíssim, amb la seva sala bellament guarnida, es pot dir que ha estat la nota dominant de distinció i ulls de vellut.

Cal fer també especial menció de la sala de l'Indústria. I també del ball que el dilluns donà aquesta societat al Teatre, en competència amb el del «Círcol Artístic de Barcelona», eclipsant-lo amb el sorprenent «Ball de Para-cops».

Les poesies de can Fontanella aconseguiren el fi proposat de revoltar els ànims; hi hagué balleruga de la bona, i no s'hi registrà cap desgràcia personal.

Al Centre Obrero també s'hi ballà de valent. Llàstima que no ens regalessin un tikit per el sopar de solters! Tan com ens plauen a nosaltres aquests actes d'alegria íntima, de confraternitat i reforç, tan familiars i suculents!... Amics del Centre, tingueu-ho present per l'any vinent.

I el ball de dimarts al Teatre? Ah!... Oh!... «Baile de los Diablos», pel·lícula amb dos pròlegs i quatre epílegs; quatre diables caçats al vol; uns amolls; dues peles! Qui no en tingui que no balli!

I veu's aquí el Carnaval. Carnaval sense *Pierrots* ni *Colombines*. Cara de prunes agres i ulls lleganyosos. Carnaval de tot l'any!...

El dimecres passat, en el local del «Cafè dels Nostres», el bon amic En Candi Vinyeta, *arbitrio colegiado*, molt competent amb el maneig de pilotes, va donar—qui ho havia de dir!— el primer dels cursets sobres la divulgació del reglament de futbol. Nosaltres ja el vèiem capaç de fer coses grans, però hem de confessar que ens vàrem quedar a mig camí en les nostres apreciacions. Quin èxit! Dimecres que ve hi torna altra vegada, en el mateix local i hora. Recomanem que no hi falti ningú, que val la pena i després se'n podrien penedir. *Exit! Exit! Exit!*

L'altre dia m'estava passejant tranquil·lament amb un amic pel nostre aristocràtic carrer Major. De sobte, aturats davant un aparador, veiérem a dos subjectes que discutien gesticulant acaloradament. Al moment de passar pel seu costat, deia un d'ells, amb aires de convençut:

—No sé de que us queixeu! Si vosaltres us trobéssiu al seu lloc, ho faríeu pitjor. I a més, no té res d'estrany que un *procurador* primer que tot *procuri* per ell...

Ens vàrem aixecar el coll de l'abric, i vàrem seguir apressuradament avall.

Al tornar a passar pel seu davant, era l'altre que tenia la paraula:

—No és veritat que el públic tingui *mal pat-a-dar*; el que té és *molts pals-a-dar!*

S'està gestionant per a poder contractar-los a la nostra Redacció.

Casa SINGER—Falten aprenentes per a brodar

Hem arribat a la Quaresma, el temps de dejuni i d'abstinència. Per a nosaltres, això no esdevé cap diferenciació, ni cap trasbalsament. Acostumats tot l'any a fer vida de pecadors, res ens diu aquesta vella reganyosa de set cames, com no sigui per fer-nos arrovellar el nostre delit per la *balleruga*.

El que cal plànyer és a n'aquestes bones animetes que, per culpa dels pecats de tota la humanitat, hauran de *sacrificar-se* i canviar el pollastre per la llagosta...

Per no haver arribat a temps en aquest número els gravats de Barcelona, ens veiem obligats de deixar per el pròxim la publicació de varies caricatures de distingides damiselles.

Imp. de Pere Aubert, Nou de Sant Antoni, 7.—Olot

EL DESPERTADOR

Redacció i Administració: Nou de Sant
Antoni, 7. Olot. - No es retornen originals

No admetem anuncis ni subscripcions
:: :: que no es paguin per endavant :: ::

LA QUARESMA

L'OBREER.—Veus ací el que jo faig en tot temps: Quaresma, dejuni... abstinència!